

Degujen hoito-ohje

Degu on kotoisin Chilestä Andien vuoristosta. Degu on luonteeltaan hyvin sosiaalinen ja älykäs Se oppii nopeasti tuntemaan hoitajansa ja viihtyy myös ihmisen sylissä. Degu kuitenkin kaipaa lajitovereita, ja kahta samaa sukupuolta olevaa degua voi pitää samassa häkissä tai terraariossa. Luonteeltaan degu on hyvin utelias ja nauttii sen vuoksi suunnattomasti juoksentelusta vapaana huoneen lattialla.

Varusteet

Degut tarvitsevat runsaasti tilaa, sillä ne liikkuvat paljon ja pitävät korkeista paikoista. Asumuksen tulee täyttää minimissään eläinsuojeluasetuksen mukaiset pitopaikan vaatimukset (pinta-ala 0,3 m², korkeus 0,4 m ja pinta-ala ryhmässä pidettävää eläintä kohden 0,15 m².) Kannattaa kuitenkin ottaa huomioon se, että mitä suurempi ja korkeampi häkki, sitä tyytyväisempi degu siellä asustaa. Häkkejä ja terraarioita voidaan yhdistää mainiosti keskenään, jolloin degut voivat rauhassa kaivella puruttamatta ulos häkistä sekä kiipeillä erilaisilla tasoilla ja oksilla.

Häkki sisustetaan monipuolisesti. Erilaiset ruukut, oksat, tasot, juurakot ym. tarjoavat degulle mahdollisuuden kiipeillä. Häkin sisustuksessa olisi hyvä muistaa, että degu kaipaa myös korkeita paikkoja, joista tarkkailla ympäristöä. Pesäkoppia degut harvemmin käyttävät, mutta toki sellaisenkin voi häkkiin laittaa.

Alusmateriaaliksi sopii kuohkea kutterin puru. Purun lisänä kuivikkeina voidaan käyttää myös turvekutteria, haapahaketta sekä puu- tai paperipellettiä. Varsinkin haapahake ja paperipelletti (esim. kissan Toa-Lätt) sopivat pölyherkille yksilöille. Pesämateriaaliksi sopivat talous- tai wc-paperi, heinä ja olki. Sopiva asumuksen siivousväli on sen koosta ja asukkaiden lukumäärästä riippuen 1-2 viikkoa.

Degut hoitavat turkkiaan kylpemällä hienossa hiekassa ja siksi niille tulisi tarjota mahdollisuus chinchillahiekkakylpyihin. Hiekka-astia ei kannata kuitenkaan pitää jatkuvasti degujen häkissä, sillä se on varsin pian täynnä alusia ja degut saattavat käyttää sitä myös vessana. On siis parempi nostaa degut kylpemään erilliseen hiekka-astiaan tai laittaa hiekka-astia terraariioon vain kylvyn ajaksi.

Keraaminen painavahko ruokakuppi on degulle paras. Juomapullo on viisainta kiinnittää häkin ulkopuolelle siten, että juomapilli osa tulee kuitenkin

häkin pintojen välistä häkin sisälle. Jos juomapullon kiinnittää häkin/terraarion sisäpuolelle on odotettavissa, että degut jyrivät sen varsin nopeasti rikki. Muovisia leluja deguille ei saa antaa. Terävillä hampaillaan degu pystyy irrottamaan niistä palasia, jotka nieltynä voivat vahingoittaa degun ruuansulatuselimistöä.

Ruokinta

Ruokinnalla on hyvin suuri merkitys degun eliniän pituuteen sekä eläimen terveyteen. Väärin ruokittuna lemmikkidegu voi elää vain muutaman vuoden vaikka degu saattaa luonnossa ja vankeudessa oikein ruokittuna elää jopa 15-vuotiaaksi.

Luonnonvarainen degu syö erilaisia mukuloita, sipulikasveja sekä kasvien kuoria. Näin kapeaa ruokavaliota on mahdotonta jäljitellä vankeudessa eläville deguille. Ruoassa tulisi olla mahdollisimman vähän degulle haitallisia hiilihydraatteja kuten sokereita. On siis tärkeää, että omistaja ei anna degulle mitään makeita hedelmiä ja vihanneksia vaikka degu kuinka niistä pitäisikin. Lähelle degun vaatimaa ravintoa päästään ja hyviä kokemuksia on saatu syöttämällä degulle pellettiseosta, joka sisältää 50% laadukasta marsupellettiä ja 50 % laadukasta chinchillapellettiä. Degulle tulee myös olla jatkuvasti tarjolla paljon hyvälaatuista heinää sekä raikasta vettä. Näiden lisäksi degulle voi antaa kuivattuja

myrkyttömiä kasveja (esimerkiksi voikukkaa, nokkosta, oksia lehtineen).

Jokapäiväiset ravinteet sekä tarvitsemansa vitamiinit ja proteiinit degut saavat pellettiseoksesta ja heinästä. Oksat antavat askartelua hampaille ja heinä on tärkeää degun suoliston toiminnan kannalta.

Tutustuttaminen

Degut tottuvat yleensä helposti uusiin lajitovereihin, etenkin nuoriin deguihin. Kahta aikuista urosta on kuitenkin hyvin vaikea saada totutettua yhteen. Aina totutettaessa vieraita deguja toisiinsa tulisi tutustuttamiseen käyttää nk. tutustuttamishäkkiä. Hyvin pestyyn ja puhtailla puruilla varustettuun terraarioon/häkkiin laitetaan sisälle pienempi tiheäkalterinen häkki. Toinen tai toiset degut laitetaan pienempään häkkiin ja uusi degu ulkopuolelle. Päivittäin degujen paikkaa vaihdetaan, niin että toisensa jo tuntevat eläimet ovat samalla puolella ja uusi toisella puolella. Noin viikon kuluttua degut ovat yleensä tottuneet toisiinsa niin, että niitä voi juoksuttaa yhtä aikaa. Seuraa degujesi käyttäytymistä. Jolleivat degut tule toimeen jatka totutusta totutushäkissä. Muista kuitenkin, että degut ovat yksilöitä eikä kaikkien kanssa tulla toimeen. Mikäli degusi loukkaantuu erota se totutuskumppanista ja vie tarpeen vaatiessa eläinlääkärille.

Poikasten teettäminen

Lemmikkidegun omistajan kannattaa miettiä tarkkaan, ennen kuin teettää omalla degullaan poikaset. Degujen raskaus ei ole täysin riskitön ja deguilla on esiintynyt mm. raskausmyrkytyksiä, sekä synnytyksen jälkeistä kalkin puutoksen aiheuttamaa ns. kalkkishokkia/-kramppia. Kantoaikana on degunaaralle tarjottavakin kalkkia (esim. kalkkijauhetta). Myös alfa-alfaa on hyvä tarjota kantavalle naaraalle.

Sopiva ikä degunaaraalla poikasten teettämiseksi on noin yhden vuoden iässä. On tärkeää, että naaras saa kehittyä rauhassa täyteen kokoonsa, jotta se kykenisi antamaan poikasilleen mahdollisimman hyvän hoidon rasittumatta itse kohtuuttomasti raskaus- ja

imetysaikana. Riski synnytyskomplikaatioihin ja raskausmyrkytykseen taas suurenee eläimen vanhetessa. Sukukypsiä degunaaraat saattavat olla jopa 45 vrk:n ikäisenä. Urospoikaset näyttävät tulevan sukukypsiksi myöhemmin. On epäilty, että degunaaraan ovulaatio on riippuvainen uroksen läsnäolosta. Varmaa varmistusta tälle asialle ei ole vielä saatu. Uroksia ja naaraita ei tule asuttaa jatkuvasti yhdessä.

Naaras kantaa poikasiaan 87-93 päivää, jonka jälkeen poikaset syntyvät hyvin valmiina. Niillä on jo karvapeite ja silmät auenneet, tai ne aukeavat viimeistään muutaman päivän sisällä. Poikaset alkavat liikkua häkissään ja syömään kiinteää jo ensimmäisen elinviikon aikana. Emo imettää poikasiaan noin neljä viikkoa. Luovutusikäisiä poikaset ovat kuitenkin vasta 8 viikon iässä, jolloin myös sukupuolet olisi viimeistään syytä erottaa toisistaan.

Käsittely

On hyvin tärkeää, että degun kanssa seurustellaan päivittäin. Varsinkin, jos degulla ei ole kaveria tulisi ihmisen tarjota degulle sen kaipaamaa sosiaalista elämää.

Degua ei saa koskaan nostaa hännästä, ei edes hännän tyvestä. Hännän nahka irtoaa hyvin helposti eikä häntä kestä eläimen painoa. Degut eivät yleensä edes pidä siitä, että häntään tartutaan. Degu tule nostaa kuljettamalla käsi degun edestä tai sivusta kainaloiden alle vatsan kohdalle ja nostaa toisella kädellä kainaloista sekä samalla siirtää toinen käsi degun takajalkojen alle tukemaan degua.

Omistajalleen hyvin kiltit degut saattavat olla epäluuloisia vierasta kohtaan, eivätkä välttämättä pidä vieraiden ihmisten käsittelystä. Jos deguja halutaan kilpailuttaa näyttelyssä, degun käsittely korostuu entisestään. Silloin olisi hyvä totuttaa degut myös vieraisiin ihmisiin ja hajuihin sekä ääniin.

(vers. 3.5)

SGY:n neuvontanumero: 040 703 7126
Kotisivut: www.gerbiilyhdistys.fi